

URBAN FARM OP DAK VOORMALIGE PHILIPS FABRIEK

IN DEN HAAG IS OP HET DAK VAN HET VOORMALIGE PHILIPS TELECOMMUNICATIE-GEBOUW UIT 1950 **EUROPA'S GROOTSTE STADSBOERDERIJ** GEOPEND. OP EEN HOOGTE VAN 40 METER WORDT JAARLIJKS 50 TON LOKALE ROOFTOP GROENTEN EN 20 TON VERSE STADSVIS GEPRODUCEERD. DE URBAN FARM IN DEN HAAG – **UF002 DE SCHILDE** – IS EEN INITIATIEF VAN **URBANFARMERS AG**, EEN ZWITSERS TECHNOLOGIEBEDRIJF DAT ZICH RICHT OP DE BOUW VAN FACILITEITEN VOOR VOEDSELPRODUCTIE IN STEDEN. ARCHITECTEN-BUREAU **SPACE&MATTER** UIT AMSTERDAM ONTWIERP DE URBAN FARM.

Kassen op het dak van gebouwen in stedelijke omgevingen duiken steeds vaker op. Ook in Nederland. In de wijk Amstelveen in Amsterdam bouwt TBI op dit moment aan een viersterrenhotel, naar een ontwerp van Paul de Ruiter Architects. Op het dak van het hotel verrijst een kas, waarin groenten, fruit en vissen voor het restaurant wor-

den geteeld. Van Bergen Kolpa Architecten, met Meta, Wageningen UR glastuinbouw, Smiemans en Tractebel Engineers, ontwerpt in Roeselare een superkas: het Groente Paleis. Het 9.500 vierkante meter grote gebouw wordt gerealiseerd op het dak van de Groente en fruit veiling REO, het voedsel logistieke hart van West-Vlaanderen. Het Groente Paleis is ook weer een voorbeeld

voor toekomstige voedselproductie in de stad, maar ook een demonstratie van intensief ruimtegebruik, circulair energie- en watergebruik en verduurzaming van de glastuinbouw.

AQUAPONICS

Terug nu naar de Urban Farm in Den Haag, Europa's grootste stadsboerderij waar groenten en vis met behulp van aquaponics worden geteeld, een voorbeeld van circulariteit in de voedselproductie. Restafval uit viskwekerijen

wordt hergebruikt als meststof voor planten en planten zuiveren op hun beurt het water voor het kweken van vis. Op deze manier wordt 50 ton lokale rooftop groenten en 20 ton verse stadsvis geproduceerd. Voor UrbanFarmers AG is UF002 De Schilde de tweede rooftop farm. In 2012 opende UrbanFarmers de eerste aquaponics rooftop farm ter wereld in Basel.

SPACE&MATTER

Om de grootste commerciële stadsfaciliteit voor levensmiddelenproductie in Europa te kunnen huisvesten zijn de zesde verdieping van het gebouw plus het dak getransformeerd. Dit gebeurde op basis van een ontwerp door space&matter. Sascha Glasl van space&matter over het programma: "Het dakterras van 1.200 vierkante meter is ingericht voor de teelt van groenten. Hiervoor is een kasopbouw gerealiseerd. De bovenste (zesde) verdieping hebben we ingericht als overdekte viskwekerij van 370 vierkante meter. In UF002 De Schilde is 250 vierkante meter ingericht voor evenementen en rondleidingen." Het project is door space&matter uitgevoerd binnen het UF Consortium: UrbanFarmers AG, Priva BV, Koppert Biological Systems en Rijk

Zwaan. Glasl: "De opdracht is binnengehaald door het winnen van een prijsvraag uitgeschreven door gemeente Den Haag. Criterium was niet het ontwerp maar het herbestemmingsprogramma.

Wij zijn door UrbanFarmers AG gevraagd om het ontwerp te maken. Uitgangspunt was om de kasopbouw doorlopend aan te laten sluiten op de onderbouw. Zonder verspinging op de overgang. En dat alles op basis van één detail. We hebben de kas wel enigszins losgemaakt van het dakvlak zodat op afstand lijkt alsof de kas zweeft. Die kas zelf is 'proven technology' en in het consortium ge-engineerd en ontworpen. Omdat we te maken hebben met industriebouw die per definitie robuust is, waren geen extra constructieve ingrepen nodig (behalve op de zesde verdieping, waar de vloer versterkt werd). De kasopbouw staat op een constructie van stalen H-balken. Op de zesde verdieping, met in het midden de viskweekvijver, hebben we het industriële karakter zoveel mogelijk intact gelaten. Er zijn plannen om het balkon op deze verdieping dicht te maken om extra vierkante meters te creëren zodat we het programma – bezoekersruimte et al – kunnen accommoderen."

DOORSNEDE GEBOUW MET DAK EN VISPRODUCTIE.

'RESTAFVAL UIT VISKWEKERIJEN WORDT HERGEBRUIKT ALS MESTSTOF VOOR PLANTEN EN PLANTEN ZUIVEREN OP HUN BEURT HET WATER VOOR HET KWEKEN VAN VIS'

 urbanfarmers.com

DE STADSBOERDERIJ OP HET DAK EN ZESDE VERDIEPING VAN DE VOORMALIGE FABRIEK VAN PHILIPS TELECOMMUNICATIE IN DEN HAAG.